

اقتصاددانان از تبعات تصمیم مجلس در خصوص ارز ۱۷ هزار و ۵۰۰ تومانی می گویند؛

سقوط آزاد اکثریت مردم به ورطه فقر

نسرین هزاره مقدم

در جدول شماره (۹) قانون صرف معیشت و سلامت مردم می شود. آنچه که اخیراً در کمیسیون تلفیق مجلس مصوب شده نشان از تعیین یک نرخ ۱۷ هزار و ۵۰۰ تومانی در بودجه سال آینده دارد. بر این اساس ارز ۴۲۰۰ کالاها اساسی حذف و تامین ارز این کالاها با نرخ ۱۷ هزار و ۵۰۰ تومان انجام شود. همچنین نرخ ۱۱ هزار و ۵۰۰ تومان تسعیر ارز در بودجه حذف و نرخ محاسباتی درآمدهای ارزی دولت ۱۷ هزار و ۵۰۰ تومان تعیین شده است. البته هنوز ارز ۱۷ هزار و ۵۰۰ تومانی به تصویب نهایی نرسیده است اما اگر این نرخ تصویب و تثبیت شود، سال آینده سالی قرین با شوک ترابی ارزی، گرانی سرسام آور کالاها اساسی و مصرفی و بی ارزش شدن بیش از پیش دستمزد کارگران و مزدبگیران خواهد بود. ۵۰۰ تومانی نمایندگان مجلس با زدهم به سرعت سه کارشناس اقتصادی رقیتم تاد را باید این نرخ ارز در صورت تصویب، چه بلایی بر سر فرودستان و طبقات کم درآمدا اجتماع نازل خواهد کرد.

گرانی سرسام آور همه کالاها
«هر تفضی افقه»، استاد اقتصاد دانشگاه شهید چمران اهواز، در این رابطه می گویند: مجلس می خواهد برای نفت در بودجه جایگزین پیدا کند و این کار را قصد دارد به هر طریق ممکن صورت دهد که به نظر می رسد راهکارهای اشتباهی برای این منظور در پیش گرفته اند. یکی از راهکارهای اشتباه همین ارز ۱۷ هزار و ۵۰۰ تومانی است. الان همه کالاها وارداتی (هم کالاها مصرفی که مستقیم به دست مردم می رسد و هم کالاها واسطه‌ای و سرمایه‌ای که در تولید کاربرد دارند) به نرخ ارز وابسته هستند و این اقدام مجلس، قیمت تمام این کالاها را افزایش خواهد داد. به اعتقاد افقه، تنها فایده ارز ۱۷ هزار و ۵۰۰ تومانی، کاهش کسری بودجه دولت است که البته ضررهای جانبی آن بسیار بیشتر از نفعی است که انتظار دارند.

این کارشناس اقتصادی اضافه می کند: اگر این نرخ در صحن مجلس تصویب شود، به تورم شدید در سال آینده دامن خواهد زد. مشخص نیست مجلسی‌ها چه توجیهی برای تحمیل تورم سرسام آور به سفره‌ها و معیشت مردم دارند. یک توجیه عمومی در دفاع از گرانی نرخ ارز وجود دارد که متعلق به اقتصاددانان لیبرال است. آنها می گویند ارز دولتی ۴۲۰۰ تومانی تبدیل به رانت شده و باید این رانت حذف شود. جالب است نمایندگان مجلس که خود را مخالف اقتصاددانان لیبرال می دانند، روش و منطق آنها را در پیش گرفته اند. درست است که ارز ۴۲۰۰ تومانی یک رانت است اما در شرایطی که نرخ نرابرابی در جامعه بالاست، گریزی از دادن رانت نیست منتها دستگاه‌های نظارتی باید مراقب باشند که این رانت درست استفاده شود. در عین حال، اینکه استدلال می کنند ارز ۴۲۰۰ تومانی درست عمل نکرده، من جزو معدود افرادی هستم که مخالف این استدلال هستم.

افقه ادامه می دهد: توجه کنید که کالاها اساسی به رغم تخصیص ارز ۴۲۰۰ تومانی این قدر گران شده‌اند (البته منتهای انحرافاتی که بوده و باید دستگاه‌های نظارتی به این مقوله ورود کنند) و اگر ارز ۴۲۰۰ تومانی نبود، چه اتفاقی می افتاد ولی مسلم است که همه این کالاها بسیار بیش از این گران می شدند. وقتی همه زنجیره تولید به ارز و واردات وابسته است، حتی در صورت عملکرد ارز ۴۲۰۰ تومانی، طبیعی ست که تاثیر تورم روی قیمت تمام شده کالاها مشهود خواهد بود ولی اگر ارز دولتی ارزان حذف شود، گرانای کالاها چند برابر خواهد شد. بنابراین در صورت تصویب ارز ۱۷ هزار و ۵۰۰ تومانی، باید منتظر گرانی سرسام آور همه کالاها باشیم.

اقتضای «دست به دهان»
قربانیان اصلی گرانی ارز
«مصطفی شریف»، استاد اقتصاد دانشگاه علامه طباطبائی، نیز در ارتباط آن می گویند: هم نرخ ارز و هم مسایل ساز و کارهای بودجه‌ای به گونه‌ای است که تورم زیادی را در سال آینده به همراه خواهد داشت. یکی از مشکلات ما در مقوله ارز این است که خیلی از مایحتاج زندگی روزمره مردم، به نرخ ارز گره خورده است، در حالی که در دنیا، تاثیر ارز بیشتر روی کالاها و اقلام خاص است مثل تکنولوژی و اسباب و ادوات آن یا ماشین آلات. در واقع چیزهایی که یک کشور ندارد و مجبور است آنها را بیاورد خارجی بازار به دست بیاورد و بنابراین اتفاقات بازار ارز، روی این چیزها تاثیر می گذارد اما اقلامی را که درصد بالایی از آنها داخلی است و توان تولیدشان در داخل وجود دارد در این نرخ ارز وابسته کرده‌ایم.

وی ادامه می دهد: این پیوند خوردگی با ارز، موجب می شود که تاثیر گرانی ارز روی همه وجوه زندگی مردم اثر بگذارد. نمی‌خواهم منکر تاثیر ارز بر قیمت کالاها و خدمات شوم. این تاثیر در ذات خود اجتناب‌ناپذیر است چرا که اقتصاد مثل ظروف مرتبطه می ماند. تغییر بر یک بخش، در بخش‌های دیگر نیز تاثیر می گذارد اما بحث این است که میزان این تاثیر چقدر باید باشد. وقتی ارز روی نرخ یک کالا ۷۰ درصد موثر باشد، یک بحث است اما وقتی ۱۰۰ درصد اثر داشته باشد، بحثی دیگر است. مایه دلیل ناکارآمدی و پیوند زدن همه چیز به ارز، شاهد این هستیم که در محصولاتی که تولید داخل هستند نیز تاثیر ارز بسیار زیاد و غالباً بالای ۵۰ درصد است. یک نکته را هم باید در نظر داشت: یک عده‌ای هم این وسط سواستفاده می کنند و مطمئن می‌شوند که در دست می‌آورند.

شریف در مقابل انتفاع گروه‌های خاص از گرانی ارز به سقوط معیشت طبقات فرودست در پی گرانی ارز اشاره می کند و می گویند: کسانی که درآمد محدود دارند مانند کارگران و اقشار به اصطلاح «دست به دهان» که باید روز کار کنند تا شنبان خالی داشته باشند، بیشترین آسیب را از گرانی ارز متحمل می شوند. در مقابل این گرانی به نفع گروه‌های خاص است که ارزش‌های، سرمایه‌ها و وجوه ارزشی شان چند برابر می شود و به ضرر دست به دهان‌ها و مزدبگیران تمام خواهد شد.

«حفظ منافع سرمایه‌داری و نزدیکان به بلوک‌های قدرت»
«حسان سلطانی»، کارشناس و تحلیلگر اقتصادی، نیز در ارتباط با تصمیم نمایندگان مجلس برای تثبیت ارز ۱۷ هزار و ۵۰۰ تومانی در بودجه ۱۴۰۰ می گویند: اینها به دنبال مشروعیت بخشیدن به ارز گران هستند. این مسیر از سه سال پیش آغاز شده و حالا نمایندگان مجلس قصد دارند به این مقوله، وجهه قانونی ببخشند و آن را در اقتصاد تثبیت کنند. سال ۱۷ هزار و ۵۰۰ تومانی ناخالص داخلی مسا ۲۰۰ میلیارد دلار می شود یعنی کمتر از نصف سه سال پیش و همین شاخص، نشان می‌دهد که این عدد منطقی نیست.

وی با اشاره به استدلالات نئولیبرال‌ها در طول سه سال گذشته در دفاع از ارز گران می گویند: می‌گفتند اگر ارز گران شود، تولید و صادرات رونق می‌گیرد و گل و بلبل می‌شود. با همین استدلال دلار را به ۶ تا ۵ هزار تومان رساندند. بعد گفتند باید بازار و قواعد خودبه‌خودی آن، نرخ ارز را تعیین کند و لاجرم دلار را به ۸ هزار تومان رساندند. بعد گفتند نقدینگی مشکل‌ساز است و باز دلار را گران کردند. الان کل نقدینگی کشور ۱۱۰ میلیارد دلار و کمتر از نصف میانگین سال‌های پیش است و طبعاً دیگر اثری ندارد. همه این سناریوها در سه سال اخیر دنبال کردند و حالا هم می‌خواهند از طریق مصوبه مجلس، به نرخ بالای ارز، رسمیت و مشروعیت ببخشند.

به گفته وی، وقتی نرخ ارز در بودجه ۱۷ هزار و ۵۰۰ تومان باشد، نرخ دلار آزاد، کمتر از ۲۵ هزار تومان نخواهد بود و همچنین نرخ تورم بالای ۳۰ یا حتی ۴۰ درصد در سال بعد تداوم خواهد داشت.

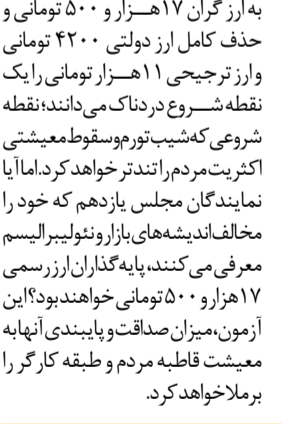

جمع آوری و به این جلسه ارائه خواهیم کرد. وی گفت: قرار است طبق آنچه در جلسه اول در خواست شد، نماینده مرکز آمار ایران به این جلسه دعوت شود و گزارش کاملی از لیست اقلام مصرف سبد معیشت کارگران ارائه دهد. چمنی با بیان اینکه موضوع مزد منطقه‌ای از دستور کار کمیته دستمزد خارج شده و دیگر به آن پرداخته نمی‌شود، افزود: در جلسه قبل نمایندگان کارفرمایی بحث منطقه‌ای شدن مزد کارگران را پیش کشیدند که با مخالفت گروه کارگری مواجه شد و معاون وزیر کار هم اعلام کرد که امسال به این مساله ورود نخواهیم کرد چون اولاً بیش از ۴۰ سال است که دستمزد بر اساس ماده ۴۱ قانون کار تعیین می‌شود، ثانیاً تعیین

وقتی همه زنجیره تولید به ارز و واردات وابسته است، طبیعی ست که تاثیر تورم روی قیمت تمام شده کالاها مشهود خواهد بود.
در صورت تصویب ارز ۱۷ هزار و ۵۰۰ تومانی، باید منتظر گرانی سرسام آور همه کالاها باشیم

سلطانی تبعات این تصمیم بر معیشت مردم را بر می‌شمارد: اولین نتیجه، تراجار دستمزد کارگران و مزدبگیران است. با این تصمیم در سال آینده طبقه کارگر قدرت خرید خود را بیش از پیش از دست خواهد داد. در سه سال اخیر، ارزش شش برابر گران شده اما دستمزد کارگر فقط دو برابر گران‌تر و برابر نیم افزایش یافته یعنی قدرت خرید دستمزد کارگر برای خرید اقلام مختلف به یک سوم تقلیل یافته است. هر چهار گران‌تر شود، این تراجار و استثمار شدیدتر خواهد شد. وجه دوم این است که با این نرخ ارز، ارزش سپرده‌های بانکی مردم به یک سوم کاهش خواهد یافت یعنی دوسوم پولی که مردم در بانک گذاشته‌اند به سادگی به تراجار خواهد رفت. از سوی دیگر، بنگاه‌های مالی و بازار گانان که تسهیلات بانکی گرفته‌اند، منتفع می‌شوند چون ارزش وام‌های آن به یک سوم کاهش می‌یابد و انگار پول مفت از نظام بانکی گرفته‌اند. بنگاه‌های خصولتی نیز به همین ترتیب بهره‌مند خواهند شد. در واقع می‌خواهم بگویم همه این تصمیمات، فقط یک هدف دارد: حفظ منافع سرمایه‌داری و نزدیکان به بلوک‌های قدرت به قیمت پایمال شدن منافع مزدبگیران و طبقات فرودست. منافع کسانی حفظ می‌شود که هزینه‌هایشان به ریال است اما درآمدهایشان به دلار، کسانی که رانت‌خوار و وابسته به قدرت هستند.

نقطه شروع سقوط بیشتر طبقات محروم
بر خلاف ایده‌های کلیشه‌ای و ناکارآمد نئولیبرال‌ها که تعدیل ساختاری را مقدس می‌دانند و موافق با آزادسازی هر چه بیشتر نرخ ارز و کاهش هر چه فزون‌تر ارزش پول ملی هستند، اقتصاددانان مدافع تولید داخلی، مشروعیت بخشیدن به ارز گران ۱۷ هزار و ۵۰۰ تومانی و حذف کامل ارز دولتی ۴۲۰۰ تومانی و ارز ترجیحی ۱۱ هزار تومانی را یک نقطه شروع دردناک می‌دانند؛ نقطه شروعی که شیب تورم و سقوط معیشت اکثریت مردم را تندتر خواهد کرد. اما آیا نمایندگان مجلس با زدهم که خود را مخالف اندیشه‌های بازار و نئولیبرالیسم معرفی می‌کنند، پایه گذاران ارز رسمی ۱۷ هزار و ۵۰۰ تومانی خواهند بود؟ این آزمون، میزان صداقت و پایداری آنها به معیشت قاطبه مردم و طبقه کارگر را برملا خواهد کرد.

دستمزد به شکل منطقه‌ای نیازمند تحقیق و کار پژوهشی است و بررسی این مساله به سال آینده موکول خواهد شد. طبق این گزارش، کمیته دستمزد شورای عالی کار همه ساله با هدف بررسی هزینه‌های زندگی و تعیین رقم سبد معیشت کارگران تشکیل جلسه می‌دهد و رقمی که به عنوان هزینه ماهانه سبد معیشت تصویب می‌شود مبنای مذاکرات دستمزد در سال بعد قرار می‌گیرد. طی هفته‌های اخیر بانک مرکزی خط معیشت را در حالی ۱۰ میلیون تومان اعلام کرد که سال گذشته اعضای کمیته دستمزد، هزینه ماهانه سبد معیشت کارگران را ۴ میلیون و ۹۴۰ هزار تومان تعیین کردند.

اخبار کارگری

تجمع آموزشباران نهضت سوادآموزی مقابل مجلس

جمعی از آموزشباران نهضت سوادآموزی که در آزمون بیستم تیر ماه پذیرفته نشده‌اند، صبح دیروز (یکشنبه ۲۱ دی ماه) با سفره تهران برای چندمین بار مقابل ساختمان مجلس تجمع کردند. به گزارش ایلنا، این گروه که از نقاط مختلف کشور برای پیگیری وضعیت شغلی خود عازم تهران شده‌اند، می‌گویند: حدود ۶ هزار نفر هستیم که پس از ۱۰ تا ۱۵ سال فعالیت شغلی در نقاط محروم کشور به عنوان آموزش‌یار و آموزش‌دهنده نهضت سوادآموزی، بعد از پذیرش نشدن در آزمون استخدامی بیستم تیر ماه شغلمان را از دست داده‌ایم و در عین حال سازمان آموزش و پرورش به عنوان متولی مانهضتی‌ها، ملاک ادامه فعالیت ما را قبولی در آزمون اعلام کرده است.

بازنشستگان کارگری مقابل مجلس تجمع کردند

بازنشستگان کارگری صبح دیروز با تجمع مقابل مجلس، خواستار برآورده شدن مطالبات خود شدند. به گزارش ایلنا، این بازنشستگان می‌گویند: از نمایندگان مجلس و تمام مسئولان انتظار داریم به مطالبات قانونی ما توجه کنند. ما خواستار افزایش مستمری‌ها به اندازه خط فقر، اصلاح همسان‌سازی براساس قانون و همچنین ارائه خدمات درمانی رایگان به بازنشستگان هستیم. بازنشستگان سخت‌وزیان اورنیز در این تجمع حضور داشتند. یکی از این بازنشستگان در ارتباط با مطالبات خود می‌گوید: ما خواستار اصلاح همسان‌سازی براساس رای دیوان عدالت هستیم. باید هر سال سابقه کار سخت‌ما، یک سال و نیم در نظر گرفته شود. بازنشستگان می‌گویند: نمایندگان مجلس باید به بحث معیشت بازنشستگان، مسئولانه ورود کرده و مشکلات ما را حل کنند.

اعتراض کارگران هیکو به وضعیت این شرکت

کارگران هیکو با برگزاری یک تجمع آرام، نسبت به شرایط بد تولید و عدم تهاوت بدهی‌های این شرکت اعتراض کردند. به گزارش ایلنا، صبح دیروز کارگران هیکو بعد از پایان ساعت کاری شرکت، در خروجی شرکت تجمع کردند. کارگران این واحد صنعتی، علت این اعتراض را مطالبه از مسئولان در خصوص تهاوت بدهی‌های شرکت و حمایت دولت از تولید در هیکو عنوان کردند. طبق این گزارش استاندار مرکزی با وزیر کار و مدیرعامل سازمان تامین اجتماعی جلسه خواهد داشت و کارگران خواستار پیگیری مطالبات خود در این جلسه هستند. کارگران هیکو می‌گویند: باید تهاوت بدهی‌های شرکت در اسرع وقت انجام شود تا قفل‌ها باز شده و تولید رونق بگیرد. از سوی دیگر، باید واردات ماشین‌آلات صنعتی و معدنی که توان ساخت آنها در هیکو وجود دارد، ممنوع شود.

مصدومیت چهار کارگر پروژه پل شهید همدانی بر اثر حادثه کار
روز شنبه (بیستم دی ماه) بر اثر رها شدن کابل نگهدارنده عرشه پل شهید همدانی (میدان سپاه) شهر همدان، ۴ کارگر مجروح شدند. به گزارش ایلنا، در حادثه رها شدن کابل نگهدارنده عرشه پل شهید همدانی (میدان سپاه) شهر همدان، چهار کارگر حین انجام کار کشتی کابل همامصدوم شدند.

خبر

امروز در دومین جلسه کمیته دستمزد شورای عالی کار در حالی که گزارش کاملی از لیست اقلام مصرفی سبد معیشت کارگران در این جلسه حضور یابد.

امروز در دومین جلسه کمیته دستمزد شورای عالی کار؛

مرکز آمار، گزارشی از لیست اقلام سبد معیشت ارائه می‌دهد

به گزارش ایسنا، سه‌شنبه نهم دی ماه نخستین جلسه کمیته دستمزد شورای عالی کار با حضور نمایندگان کارگری، کارفرمایی و دولت برگزار شد؛ جلسه‌ای که در آن بارانه گزارش ۷۵ صفحه‌ای از اقلام سبد معیشت کارگران، پیشنهاد مزد منطقه‌ای کارفرمایان رد شد و با درخواست گروه کارگری از نماینده مرکز آمار به منظور ارائه گزارشی از اقلام مصرفی سبد معیشت خانوارهای کارگری دعوت به عمل آمد. «ناصر چمنی» نماینده کارگران در شورای عالی کار، با تأیید برگزاری نشست امروز گفت: گروه کارگری برای شرکت در این جلسه آمادگی کامل دارد و ما اسناد و مدارک و گزارش خود را که تماماً برگرفته از داده‌ها و اطلاعات مرکز آمار ایران